

Fransız Dili Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerini Tanıma, Eğitim ve Uyum Sorunlarını Saptama

Handan Asûde BAŞAL*

AMAÇ

Bu araştırmanın amacı: 1992-1993 öğretim yılı U.Ü. Eğitim Fakültesi Fransız Dili ve Eğitimi Bölümü Hazırlık, bir, iki, üç ve dördüncü sınıflarında yurt dışında bir süre yaşamış olan öğrencilerin "Türkiye'ye dönüşlerinde çevrelerine uyumlarında karşılaştıkları sorunlarının neler olabileceği"ni ortaya çıkarmaktır.

Ancak araştırma kapsamına giren 92 öğrenciden 8 öğrencinin yurt dışında (Fransa, Almanya, Belçika, Bulgaristan) doğduğu saptanmıştır. Yine 92 öğrenciden 14 öğrenci ilköğretimini yurt dışında bitirmiş ve 1 öğrenci de ortaöğretimini yurt dışında bitirmiştir. Dolayısıyla araştırma kapsamının yönü biraz değiştirilerek, ayrıca U.Ü. Eğitim Fakültesi Fransız Dili ve Eğitimi Bölümü öğrencilerinin seçmek istedikleri meslek, çevre ve okullarında karşılaştıkları sorunların neler olabileceği saptanmaya çalışılmıştır.

Bu nedenle aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1- Eğitim Fakültesi Fransız Dili ve Eğitimi Bölümü tüm sınıflarındaki öğrencilerin Türkiye ve yabancı ülke köy ve şehir olarak doğum yerleri nedir?

2- Bu bölümde okuyan öğrencilerin anne ve babalarının eğitim durumu, kardeş sayısı ve aile birliktelikleri nedir?

3- Bu bölümde okuyan öğrencilerin ailelerinin aylık geliri ve öğrencilerin aylık harcamaları ne kadardır?

4- Öğrencilerin ilköğretimi, ortaöğretimi bitirdiği ülke, şehir ve köye göre dağılımları nedir?

5- Öğrencinin ileride yaşamını sürdürmek istediği ülke Türkiye mi, Fransa mıdır?

* Yrd. Doç. Dr.; Uludağ Üniv. Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Öğretim Üyesi

6- Bu bölümü bitiren öğrencilerin ileride düşündükleri meslek nedir?

7- Bir süre yurt dışında yaşayan öğrencilerin Türkiye’de karşılaştıkları sorunlar nelerdir?

8- Öğrencilere göre çevre ve okullarında kendilerini rahatsız eden sorunlar nelerdir?

ÖNEM

Bu araştırma ile toplanacak veriler U.Ü. Eğitim Fakültesi Fransız Dili ve Eğitimi Bölümü’nde yurt dışında bir süre bulunmuş ve bulunmamış tüm öğrencilerin sosyo-ekonomik düzeyi ve geleceklerine yönelik meslek seçimleri, sosyal ve okul çevrelerindeki sorunlarını belirlenmesini sağlayacaktır.

YÖNTEM

U.Ü. Eğitim Fakültesi Fransız Dili ve Eğitimi Bölümü hazırlık, bir, iki, üç ve dördüncü sınıflarına devam eden tüm öğrenciler araştırma kapsamına girmiştir. Araştırmacının kendisi tarafından geliştirilen durum saptamaya yönelik anket 92 öğrenciye uygulanmıştır. Anket uygulaması sırasında sınıflarda bulunmayan öğrencilere daha sonra ulaşılmaya çalışılmışsa da pek başarılı olunamamıştır.

BİLGİLERİN ÇÖZÜMÜ VE YORUMLANMASI

Araştırma kapsamına giren öğrencilerin doğum yeri ve ailelerinin sosyo-ekonomik düzeyleri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1’de görülebileceği gibi, 8 öğrencinin yurt dışında (Fransa, Almanya, Belçika, Bulgaristan) doğduğu saptanmıştır. Araştırma kapsamına giren 92 öğrencinin anne ve babalarından; 4 anne 1 babanın okuma-yazma bilmediği, 53 anne 48 babanın ilkokul mezunu, 13 anne 15 babanın ortaöğretim (ortaokul veya lise) mezunu, 3 anne 8 babanın ise yüksekokul mezunu olduğu anlaşılmaktadır. Araştırma kapsamında bulunan öğrencilerden 14 öğrencinin ailesinin aylık gelirinin 1.500.000 TL.’den az, 30 öğrencinin ailesinin aylık gelirinin 1.500.000 TL. - 3.000.000 TL. Arası, 22 öğrencinin ailesinin 3.000.000 - 6.000.000 TL. Arası, 7 öğrencinin ailesinin aylık gelirinin ise 6.000.000 TL.’den fazla olduğu görülmektedir. Tablo 1’e göre 19 öğrencinin aylık kişisel harcamasının 500.000 TL.’den az, 35 öğrencinin 500.000 - 1.000.000 TL. Arası, 23 öğrencinin 1.000.000- 2.000.000 TL. Arası, 6 öğrencinin aylık kişisel harcamasının 2.000.000 TL.’den fazla olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo: 1
Öğrencilerin Doğum Yeri ve Sosyo-Ekonomik Düzeyleri

	Doğum Yeri							Anne ve Babanın Eğitim Durumu			Aile Durumu			Kardeş Sayısı			Ailenin Aylık Geliri				Öğrencinin Aylık Kişisel Harcaması				
	Türkiye			Yabancı Ülke				Okuma-yazma bilmiyor.	İlköğretim	Ortaöğretim	Yükseköğretim	Anne-Baba Ayrılmış	Anne-Baba Birlikte	Tek Çocuk	2-3 Kardeş	3 Kardeşten Fazla	1.500.000'dan Az	1.500.000 3.000.000	3.000.000 6.000.000	6.000.000'dan Fazla	500.000'den Az	500.000 1.000.000	1.000.000 2.000.000	2.000.000'dan Fazla	
	Köy	İlçe	Şehir	Bulgaristan	Fransa	Belçika	Almanya																		
Hazırlık Sınıfı	7	9	14		2			2 anne 1 baba	19 A. 16 B.	3 A. 5 B.	3 A. 3 B.		2	22	-	15	13	9	7	7	-	10	10	8	1
Birinci Sınıf	6	3	10	2			1	1 anne	12 A. 10 B.	5 A. 3 B.	3 B.		2	20	-	10	13	5	11	3	4	3	6	7	3
İki ve Üçüncü S.	6		6		1	1		1 anne	5 A. 6 B.	4 A. 2 B.	2 B.		9		-	6	6	-	4	3	3	2	3	6	1
Dördüncü Sınıf	6	5	12		1			3 anne	17 A. 16 B.	5 B. 1 A.			21		-	14	10	-	8	9	-	4	16	2	1

n: 92

Öğrencilerin yerleşim özelliğine göre ilk ve ortaöğretimden mezun oldukları yer ve geleceğe yönelik meslek ve yerleşim tercihleri Tablo 2'de verilmiştir. Bir süre yurt dışında yaşayan öğrencilerin Türkiye'de karşılaştıkları sorunlar Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo: 2

Öğrencilerin Yerleşim Özelliğine Göre İlk ve Ortaöğretim Mezuniyetleri ve Geleceğe Yönelik Yerleşim ve Meslek Tercihleri

	Öğrencinin İkoğretimi Bitirdiği Yer				Öğrencinin Ortaöğretimi Bitirdiği Yer				Yaşamınızı Sürdürebilmek İstedığınız Yer		Okulun Bitiminde Düşünülen Meslek		
	Türkiye-Köy	Türkiye-İlçe	Türkiye-Şehir	Yabancı Ülke	Türkiye-Köy	Türkiye-İlçe	Türkiye-Şehir	Yabancı Ülke	Türkiye	Fransa	Öğretmen	Turizm	Diğer
Hazırlık Sınıfı	5	6	17	1	1	11	18	-	4	8	14	10	2
Birinci Sınıf	3	3	10	8	1	5	17	1	6	7	8	10	4
İkinci Sınıf	1	1	6	4	1	2	10	-	8	1	7	3	-
Dördüncü Sınıf	5	4	14	1		6	18		18	3	15	4	5

n: 92

Tablo: 3

Bir Süre Yurtdışında Yaşayan Öğrencilerin Türkiye'de Karşılaştıkları Sorunlar

SORUNLAR	N
Türkçeyi kullanmada zorluk	5
Enflasyon	2
Ulaşım sorunu	1
Çevreye ve Türk âdetlerine uyum sorunu	5
Eğitim sorunu	2

Tablo 3'te görülebileceği gibi, bir süre yurt dışında yaşayan öğrencilerden 5 öğrenci; Türkiye'ye döndüklerinde Türkçe'yi kullanmada ve çevreye ve Türk âdetlerine uymada zorluk çektiklerini belirtmiştir. Bu sorunları eğitim, enflasyon ve ulaşım sorunları izlemiştir.

Öğrencilerin Fakülte ve Bölümleri'nde karşılaştıkları sorunlar Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4'te de görülebileceği gibi, bu sorunlar önem sırasına göre; öğretim elemanları ile iletişim, Türkçe derslerde zorlanma, derslerde başarısızlık ve sosyal etkinliklerin azlığı, Fakülte ortamının (öğrencilere göre) lise gibi olması, arkadaşlarıyla uyum ve kendilerini ifade etmelerinde zorlanma, pratik çalışmaların azlığı (kaset ve film çalışmalarına daha çok ağırlık verilmesi istemi) gibi sorunlar en başta gelmektedir. Daha sonra bölümleriyle ilgili sorunlar ve mesleğe yönelik kaygılar ikinci önem sırasını oluşturmuştur. Bunlar; bölümlerine gereken önemin verilmemesi, hazırlık eğitiminin yetersizliği (Fransızca'yı anlama ve ifade etme

güçlüğü), Türkçe Dilbilgisi derslerinde zorlanma ve ortaöğretimde Fransızca Öğretmenliği'nin kalkması gibi sorunlardır.

Tablo: 4
Öğrencilerin Fakülte ve Bölümleri'nde Karşılaştıkları Sorunlar

SORUNLAR	N
Fakültenin imkânlarının sınırlılığı (Kültürel ve sosyal etkinliklerin azlığı)	8
Fakülte ortamının üniversite ortamı gibi olmaması, Lise ortamı gibi olması	8
Öğrenci olaylarının olması	3
Fakültenin ısınma ve ulaşım sorununun olması	3
Derslerin sabah erken başlaması	1
Hazırlık eğitiminin yetersizliği, Fransızca'yı anlama ve ifade güçlüğü	5
Hazırlık sınıfındaki baraj puanının yüksekliği	3
Bölümde yabancı okutmanların azlığı, bazı derslerin boş geçmesi	1
Pratik çalışmaların azlığı (Kaset ve film çalışmalarına daha çok ağırlık verilmesi)	8
Türkçe Dilbilgisi derslerinde zorlanma	4
Türkçe derslerin zorluğu, derslerde başarısızlık (not korkusu)	8
Öğretim elemanlarıyla iletişim sorunu	9
Derslerin ve sınavların aynı saatlere yerleştirilmesi	6
Sınav sonuçlarının geç ilan edilmesi	3
Arkadaşlarla uyum sorunu, kendilerini ifade güçlüğü	7
Bölümde yabancı okutmanların azlığı	1
Fakültede Fransız Dili ve Eğitimi Bölümü'ne gereken önemin verilmemesi	4
Ortaöğretimde Fransızca öğretmenliğinin kalkması	4
İş sahibi olma imkânlarının kısıtlılığı	1
Mezun olamama ya da geç mezun olma	1
Sağlık problemlerinin çözülebileceği imkânların olmaması	1
Fakülte bahçesinin düzenlenmesi	1

n: 92

Araştırma kapsamına alınan 92 öğrencinin ancak 44'ü (% 48) öğretmen olmak istemekte, 27 öğrenci (% 29) turizm alanında, 11 öğrenci (% 12) daha farklı alanlara kaymak istemektedir. 10 öğrenci (% 11) ise bu soruyu yanıtsız bırakmıştır.

SONUÇ

Bu araştırma Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yabancı Diller Bölümü Fransız Dili ve Eğitimi Bölümü öğrencileri ile sınırlı olmasına rağmen, öğretmen yetiştiren bir kurum olan Eğitim Fakültesinde okuyan bu öğrencilerin ancak % 48'i öğretmen olmak istemekte, % 29'u ise turizm alanına kaymak istemektedir. Bu aslında düşündürücü bir sonuçtur. Ancak ortaöğretim kurumlarının ders programlarına yabancı dil dersi olarak Fransızca dersinin artık pek yer almaması, eğitim fakültelerinin Fransız Dili ve Eğitimi Bölümlerinden mezun olanların genellikle ilköğretim kurumlarında görev alması ve bu öğrencilerin ilköğretim öğretmeni olarak başarılı olamayacakları kaygısını yaşamaları böyle bir sonucu ortaya çıkmasına neden olmuş olabilir.

Yukarıda da belirtildiği gibi öğrencilerin sorunları arasında mesleğe yönelik kaygılar ikinci sırada yer almaktadır. Bu durum da öğrencilerin öğretmen olma isteğini engelleyebilir.